

LIETUVOS RESPUBLIKOS KRAŠTO APSAUGOS MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KARINIŲ ORLAIVIŲ PANAUDOJIMO NE
KRAŠTO APSAUGOS REIKMĖMS TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2009 m. rugpjūčio 25 d. Nr. V-820

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo (Žin., 1998, Nr. [49-1325](#); 2004, Nr. [169-6215](#)) 10 straipsnio 2 dalies 4 punktu ir 3 dalimi,

t v i r t i n u Lietuvos Respublikos karinių orlaivių panaudojimo ne krašto apsaugos reikmėms tvarkos aprašą (pridedama).

KRAŠTO APSAUGOS MINISTRĖ

RASA JUKNEVIČIENĖ

PATVIRTINTA

Krašto apsaugos ministro 2009 m. rugpjūčio
25 d. įsakymu Nr. V-820

LIETUVOS RESPUBLIKOS KARINIŲ ORLAIVIŲ PANAUDOJIMO NE KRAŠTO APSAUGOS REIKMĖMS TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos Respublikos karinių orlaivių panaudojimo ne krašto apsaugos reikmėms tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato atvejus, kai valstybei nuosavybės teise priklausantys ir Lietuvos kariuomenės patikėjimo teise valdomi kariniai orlaiviai (toliau – kariniai orlaiviai) taikos metu gali būti skiriami ne krašto apsaugos reikmėms, taip pat šių orlaivių skyrimo, panaudojimo bei patirtų išlaidų kompensavimo tvarką.

2. Šis Aprašas nereglamentuoja pagalbos teikimo panaudojant karinius orlaivius kitoms valstybės ir savivaldybių institucijoms tvarkos Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo (Žin., 1998, Nr. [49-1325](#); 2006, Nr. [72-2679](#)) 18 straipsnyje numatytais atvejais.

3. Šiame Apraše vartojamos sąvoka „pervežami asmenys“ reiškia asmenis, kuriems pervežti vadovaujantis šia tvarka gali būti skirtas karinis orlaivis.

II. KARINIŲ ORLAIVIŲ SKYRIMAS PERVEŽIMAMS ORU NE KRAŠTO APSAUGOS REIKMĖMS

4. Kariniai orlaiviai gali būti skiriami pervežti Respublikos Prezidentui, Seimo Pirmininkui, Ministrui Pirmininkui ar (ir) užsienio reikalų ministrui ir jų sutuoktiniams, vykstantiems kartu, bei juos lydintiems asmenims. Kariniai orlaiviai taip pat gali būti skiriami pervežti ir kitiems ministrams bei juos lydintiems asmenims, kai šių ministrų vadovaujamos valstybinės ar vyriausybės delegacijos vyksta oficialaus vizito. Be to, Užsienio reikalų ministerijos prašymu kariniai orlaiviai gali būti skiriami pervežti humanitarinės pagalbos kroviniui (toliau – kroviny) į krizių ištiktus užsienio valstybių regionus. Kariniai orlaiviai skiriami pervežamiems asmenims ar kroviniui pervežti tik tuomet, kai šie kariniai orlaiviai nėra pasiūsti (arba neplanuojami siūsti) vykdyti užduočių, tiesiogiai susijusių su krašto apsaugos reikmėmis.

5. Krašto apsaugos ministerijai prašymus skirti karinį orlaivį pervežamiems asmenims raštu pateikia Lietuvos Respublikos Prezidento, Lietuvos Respublikos Seimo, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos, Užsienio reikalų ar atitinkama ministerija (toliau – prašymą pateikusios institucijos).

6. Prašyme turi būti nurodytos planuojamos atvykimo ir išvykimo vietovės (skrydžio maršrutas), išvykimo/atvykimo datos ir laikas (nurodant galimus nukrypimus nuo šio laiko), asmenų, kuriuos reikės pervežti, bendras skaičius bei vardinis jų sąrašas (sąrašė pažymint, kurie iš šių asmenų nėra apdrausti valstybės lėšomis), su gabenamu kroviniu susiję duomenys (krovinio tipas, svoris, gabaritai, ir kt.) bei prašymą teikiančios institucijos paskirto atsakingo asmens kontaktiniai duomenys. Prašyme taip pat gali būti pateikta ir kita su pervežimu susijusi informacija (pvz., kad skrydžio metu būtų patiekiami užkandžiai, vaisvandeniai ar pan.). Prašymas turėtų būti pateiktas ne vėliau kaip:

6.1. prieš 20 darbo dienų iki planuojamos išvykimo datos, jei asmenys bus pervežami už Lietuvos Respublikos teritorijos ribų (nes reikia laiko skrydžiui vykdyti reikalingiems diplomatiniais leidimams gauti);

6.2. prieš 5 darbo dienas iki planuojamos išvykimo datos, jei asmenys bus pervežami Lietuvos Respublikos teritorijoje.

7. Sprendimą skirti karinį orlaivį asmenims pervežti priima krašto apsaugos ministras

arba jo įgaliotas asmuo. Sprendimas priimamas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų tarptautinio skrydžio atveju ir ne vėliau kaip per 3 darbo dienas, kai skrydis planuojamas Lietuvos Respublikos teritorijos ribose. Sprendimas skirti karinį orlaivį įforminamas krašto apsaugos ministro arba jo įgalioto asmens įsakymu. Apie priimtą sprendimą skirti karinį orlaivį Krašto apsaugos ministerija nedelsiant informuoja prašymą pateikusia instituciją.

8. Jei yra gauti keli prašymai skirti karinius orlaivius asmenims pervežti tuo pačiu metu ir nėra galimybės šių prašymų patenkinti skiriant pervežimui kelis karinius orlaivius, prašymai tenkinami šia tvarka:

- 8.1. Respublikos Prezidentui;
- 8.2. Seimo Pirmininkui;
- 8.3. Ministrui Pirmininkui;
- 8.4. užsienio reikalų ministrui;
- 8.5. kitam (-iems) ministrui (-ams).

9. Priimtas sprendimas skirti karinį orlaivį pervežti krovinį gali būti panaikintas, jei vėliau pateikiamas prašymas tuo pačiu metu pervežti ministrą (-us), Ministrą Pirmininką, Seimo Pirmininką arba Respublikos Prezidentą ir nėra galimybės skirti kitą karinį orlaivį. Priimtas sprendimas skirti karinį orlaivį pervežti kitą, nei užsienio reikalų, ministrą (-us) gali būti panaikintas, jei vėliau pateikiamas prašymas tuo pačiu metu pervežti užsienio reikalų ministrą, Ministrą Pirmininką, Seimo Pirmininką arba Respublikos Prezidentą ir nėra galimybės skirti kitą karinį orlaivį. Priimtas sprendimas skirti karinį orlaivį pervežti užsienio reikalų ministrą gali būti panaikintas, jei vėliau pateikiamas prašymas tuo pačiu metu pervežti Ministrą Pirmininką, Seimo Pirmininką arba Respublikos Prezidentą ir nėra galimybės skirti kitą karinį orlaivį. Priimtas sprendimas skirti karinį orlaivį Ministrui Pirmininkui pervežti gali būti panaikintas, jei vėliau pateikiamas prašymas tuo pačiu metu pervežti Seimo Pirmininką arba Respublikos Prezidentą ir nėra galimybės skirti kitą karinį orlaivį. Priimtas sprendimas skirti karinį orlaivį Seimo Pirmininkui pervežti gali būti panaikintas, jei vėliau pateikiamas prašymas tuo pačiu metu pervežti Respublikos Prezidentą ir nėra galimybės skirti kitą karinį orlaivį. Šiame punkte nurodytais atvejais priimtas sprendimas skirti orlaivį gali būti panaikintas tik tuomet, jei iki planuojamos pervežimo datos yra likę ne mažiau kaip 14 darbo dienų, kai pervežimas turėjo būti vykdomas už Lietuvos Respublikos teritorijos ribų, arba ne mažiau kaip 3 darbo dienos, kai pervežimas turėjo būti vykdomas Lietuvos Respublikos teritorijoje.

10. Lietuvos kariuomenės vado teikimu sprendimas skirti karinį orlaivį gali būti panaikintas dar ir dėl šių priežasčių:

10.1. kai atsiranda būtinybė vykdyti tiesiogiai su krašto apsaugos reikmėmis susijusias užduotis ir nėra galimybės skirti kitą tinkamą karinį orlaivį asmenims pervežti;

10.2. kai gaunama žvalgybinės informacijos apie tam tikras aplinkybes, dėl kurių egzistavimo gali būti neįmanoma saugiai įvykdyti pervežimą (pvz., kai skrydis planuojamas į stichinės nelaimės ištiktą vietovę ar į vietovę, kurioje vyksta ginkluotas konfliktas);

10.3. asmenims pervežti tinkamas orlaivis sugenda ir nėra galimybės skirti kitą tinkamą karinį orlaivį;

10.4. kai užsienio valstybė (-ės) neišduoda skrydžiui už Lietuvos Respublikos teritorijos ribų vykdyti reikalingų diplomatinių leidimų ir nėra galimybės pasirinkti kitą skrydžio maršrutą.

11. Priimtas sprendimas skirti orlaivį taip pat gali būti panaikintas prašymą pateikusių institucijos iniciatyva (kai dėl pasikeitusių aplinkybių pervežimas tampa nebereikalingu).

12. Priimtą sprendimą skirti orlaivį panaikina krašto apsaugos ministras arba jo įgaliotas asmuo įsakymu. Apie sprendimo skirti karinį orlaivį panaikinimą Krašto apsaugos ministerija tuoj pat informuoja prašymą pateikusia instituciją.

III. PERVEŽIMŲ KARINIAIS ORLAIVIAIS NE KRAŠTO APSAUGOS REIKMĖMS VYKDYMAS

13. Karinius orlaivius pervežimams ne krašto apsaugos reikmėms rengia, skrydžius suplanuoja ir juos vykdo Lietuvos kariuomenės Karinės oro pajėgos. Karinių orlaivių įgulos šiems pervežimams skiriamos Karo aviacijos skraidymo organizavimo ir skrydžių saugos nuostatuose, patvirtintuose krašto apsaugos ministro 2001 m. rugsėjo 20 d. įsakymu Nr. 1226, nustatyta tvarka.

14. Pervežant asmenis kariniais orlaiviais ne krašto apsaugos reikmėms skrydžiai vykdomi vadovaujantis karinių orlaivių skrydžius reglamentuojančiais Lietuvos Respublikos teisės aktais bei Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (toliau – ICAO) standartais ir rekomenduojama praktika. Pasienio, muitinės, aviacinio saugumo ir kitos, tikrinimą oro uostuose atliekančių institucijų, procedūros atliekamos vadovaujantis atitinkamos valstybės, kurioje yra oro uostas, teisės aktų reikalavimais, jei Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse nenustatyta kitaip.

15. Lietuvos kariuomenės Karinės oro pajėgos krašto apsaugos ministrui nurodžius apdraudžia Lietuvos kariuomenės civilinę atsakomybę pervežamiems asmenims (kai šių asmenų gyvybė ir sveikata privalomai neapdrausta nuo nelaimingų atsitikimų tarnyboje (darbe) valstybės biudžeto lėšomis) laikantis Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo (Žin., 2000, Nr. [94-2918](#); 2005, Nr. [31-971](#)) 73 straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų.

16. Prašymą skirti karinį orlaivį asmenims pervežti ne krašto apsaugos reikmėms pateikusi institucija iki numatytos pervežimo datos privalo pateikti Lietuvos kariuomenės Karinėms oro pajėgoms informaciją apie pasikeitimus (jei jų yra) pervežamų asmenų sąrašė.

17. Karinio orlaivio įgulos vadas ar kitas įgulos narys prieš skrydį supažindina pervežamus asmenis su saugaus elgesio taisyklėmis skrydžio metu. Skrydžio metu pervežami asmenys privalo klausyti karinio orlaivio įgulos vado nurodymų skrydžio saugos klausimais.

IV. IŠLAIDŲ UŽ KARINIŲ ORLAIVIŲ SKRYDŽIUS NE KRAŠTO APSAUGOS REIKMĖMS APSKAIČIAVIMAS IR KOMPENSAVIMAS

18. Visas su pervežamų asmenų skrydžiu susijusias išlaidas Lietuvos kariuomenei kompensuoja prašymą skirti karinį orlaivį pateikusi institucija. Tais atvejais, kai vienas skrydis vykdytas pagal kelių institucijų pateiktus prašymus, skrydžio išlaidos tarp šių institucijų padalijamos proporcingai pervežtų asmenų skaičiui (kai buvo skrista į tą pačią vietovę) arba proporcingai nuskrutam atstumui (kai buvo skrista į skirtingas vietas (t.y. su tarpiniu nusileidimu). Prašymą pateikusi institucija taip pat atlygina iki sprendimo skirti orlaivį panaikinimo Lietuvos kariuomenės patirtas išlaidas organizuojant skrydį, kai sprendimas skirti orlaivį panaikintas prašymą pateikusių institucijų iniciatyva.

19. Krašto apsaugos ministrui arba jo įgaliotam asmeniui priėmus sprendimą skirti karinį orlaivį ne krašto apsaugos reikmėms, Lietuvos kariuomenė su prašymą pateikusia institucija sudaro sutartį dėl tokio skrydžio išlaidų kompensavimo Lietuvos kariuomenei tvarkos ir terminų. Šioje sutartyje prašymą pateikusiai institucijai turi būti nustatyta pareiga pateiktas sąskaitas apmokėti per 30 darbo dienų nuo sąskaitos pateikimo dienos, bet ne vėliau kaip iki einamųjų metų gruodžio 20 d. Taip pat sutartyje gali būti numatyta galimybė prašyti prašymą pateikusių institucijų už planuojamą skrydį apmokėti avansu, kai skrydis planuojamas einamųjų metų lapkričio–gruodžio mėnesiais.

20. Skrydžio išlaidos apskaičiuojamos šio Aprašo 21–25 punktuose nustatyta tvarka.

21. Skrydžio išlaidos apskaičiuojamos pagal šią formulę:

$$C = Sv \cdot n + No + Nu + U + Mv \cdot k + K + P + D, \text{ kur:}$$

C – skrydžio kaina;

Sv – skrydžio valandos kaina, paskaičiuota įskaitant orlaivio kuro, tepalų ir spec. skysčių sąnaudas;

n – skrydžio valandų skaičius (įskaitant perskridimą nuo orlaivio nuolatinės dislokavimo vietos iki užsakyto skrydžio pradžios oro uosto ir atgal);

No – maršruto rinkliavos (už suteiktas oro navigacijos paslaugas, orlaiviui skrendant valdomąja oro erdve);

Nu – terminalo rinkliavos (už oro navigacijos paslaugas, suteiktas orlaiviui tupiant dislokavimo, pradiniam, tarpiniuose ir paskirties oro uostuose);

U – rinkliavos už naudojimąsi oro uostais, įskaitant orlaivio tūpimo, orlaivio stovėjimo, orlaivio saugumo, orlaivio palydos bei išskrendančio keleivio rinkliavas;

Mv – pervežamų asmenų maitinimo ir aptarnavimo kariniame orlaivyje išlaidos vienam asmeniui;

k – pervežamų asmenų skaičius;

K – įgulos narių ir techninio personalo komandiruotės išlaidos;

P – papildomos išlaidos, susijusios su papildomu orlaivių aptarnavimu dislokavimo, pradiniam, paskirties bei tarpiniuose oro uostuose, priklausančiu nuo oro sąlygų (apledėjimo nuo orlaivių pašalinimas ir apipurškimas skysčiais, apsaugančiais orlaivį nuo apledėjimo), bei kitos su skrydžiu susijusios nenumatytos išlaidos;

D – Lietuvos kariuomenės civilinės atsakomybės pervežamiems asmenims ir jų bagažui (kai šie asmenys nustatyta tvarka neapdrausti valstybės lėšomis) draudimo išlaidos.

22. Skrydžio valandos kaina skaičiuojama vadovaujantis Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos sekretoriaus 2000 m. balandžio 11 d. potvarkiu Nr. 100 patvirtintomis orlaivių kuro normomis. Skaičiavimuose imama faktinė aviacinio kuro kaina pagal kurą patekusių ūkio subjektų išrašytas sąskaitas.

23. Lietuvos Respublikoje rinkliavos už naudojimąsi oro uostais ir už oro navigacijos paslaugas skaičiuojamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 101 (Žin., 2002, Nr. [9-310](#); 2007, Nr. 115-4695) patvirtintu Rinkliavų už naudojimąsi oro uostais maksimalių dydžių ir rinkliavų už naudojimąsi oro uosto ir oro navigacijos paslaugomis Lietuvos Respublikos oro erdvėje mokėjimo ir naudojimo tvarkos aprašu arba dydžiais, numatytais Lietuvos kariuomenės sutartyse su oro uostais ar oro eismo paslaugų teikėjais. Rinkliavos už naudojimąsi oro uostais ir už oro navigacijos paslaugas užsienio valstybėse skaičiuojamos pagal tose valstybėse ar oro uostose galiojančius tarifus, remiantis oro uostų ar oro eismo paslaugų teikėjų išrašytais sąskaitomis Lietuvos kariuomenei (Lietuvos kariuomenės Karinėms oro pajėgoms).

24. Karinio orlaivio įgulos ir techninio personalo komandiruočių išlaidos apskaičiuojamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansų ministro 1996 m. lapkričio 21 d. įsakymu Nr. 116 (Žin., 1996, Nr. [114-2660](#)) patvirtintomis Dienpinigių ir gyvenamojo ploto nuomos normomis vykstantiems į užsienio komandiruotes.

25. Kitos šio Aprašo 21 punkte pateiktoje formulėje nurodytos išlaidos apskaičiuojamos pagal faktą vadovaujantis paslaugas suteikusių institucijų ar ūkio subjektų išrašytais sąskaitomis.

26. Lietuvos kariuomenės Karinės oro pajėgos visas su pervežimu susijusias sąskaitas faktūras ir kitus, skrydžio išlaidas pagrindžiančius, dokumentus per 30 dienų perduoda Lietuvos kariuomenės Finansų ir apskaitos departamentui.

27. Lietuvos kariuomenės Finansų ir apskaitos departamentas per 10 dienų nuo skrydžio išlaidas pagrindžiančių dokumentų ir sąskaitų gavimo pateikia prašymą pateikusiai institucijai sąskaitą skrydžio išlaidoms, apskaičiuotoms pagal 21–25 punktuose nustatytą tvarką, kompensuoti. Jei Lietuvos kariuomenė laiku negauna iš paslaugų teikėjų ar ūkio subjektų dalies skrydžio išlaidų dydį pagrindžiančių dokumentų, atskirą sąskaitą tai skrydžio išlaidų daliai apmokėti prašymą pateikusiai institucijai ji pateikia iškart po šių dokumentų gavimo.